

Motion till riksdagen

1988/89:Fö433

av Torgny Larsson (s)
Värnpliktstjänstgöringen

Enligt gällande lag skall värnpliktiga rycka in till grundläggande militär utbildning senast tre år efter mönstringen. I ett stort antal fall tvingas dessa emellertid att vänta längre på grund av att försvaret inte har tillräckligt många utbildningsplatser till förfogande. Detta är ett problem som efter hand har ökat. Tidigare antog man att väntetiden skulle bli kortare på grund av att årskullarna tillfälligt blir mindre i mitten av 1990-talet.

Nyare beräkningar tyder emellertid på att någon nämnvärd förkortning av väntetiden då knappast blir möjlig. Om inte förändringar görs i organisationen kommer under mycket lång tid framåt ett stort antal värnpliktiga att tvingas vänta alltför länge på att få genomföra sin militära grundutbildning.

Dessa problem, som torde vara särskilt tydliga i de södra och västra militärområdena, är till stor nackdel för de värnpliktiga.

Undersökningar har visat att 60 % av dessa önskar få genomföra sin grundutbildning redan första året efter mönstringen, 30 % det andra och 10 % det tredje året. I verkligheten är det blott ett fåtal som kan få sina önskemål tillgodosedda. Blott ett litet antal bereds möjlighet att rycka in till sin grundläggande värnplikt under det första året. De allra flesta tvingas vänta två eller tre år, medan en betydande grupp mot gällande lag tvingas vänta ännu längre.

Dessa olägenheter medför ofta inte endast svårigheter för de värnpliktiga utan även ökade kostnader för samhället. Under tiden efter fullbordad gymnasieutbildning händer i regel mycket i dessa unga människors liv. Familjebildning, husköp och företagsbildning är exempel på åtgärder som kan medföra stora ekonomiska konsekvenser för framtiden. Ofta ådrager man sig stora skulder med åtföljande höga ränte- och amorteringsutgifter, vilka är svåra, ibland omöjliga att betala under värnpliktstiden. Ju längre väntetiden efter mönstringen är, desto mer ökar benägenheten att åsamka sig skulder av ovan nämnda slag.

Eftersom många värnpliktiga måste fullgöra sin värnplikt långt från hemorten skapar detta problem för dem som redan bildat familj och fått barn. Det är därför inte egendomligt att här antydda omständigheter lätt leder till psykiska och andra problem såväl för den värnpliktige själv som för hans närstående. Även samhället ådrages härigenom ökade kostnader genom exempelvis konkurser och stödinsatser som kan bli nödvändiga.

Att tvingas göra värnplikt är ett betydande ingrepp i en människas liv. Eftersom det i vårt land råder en bred enighet om att denna värnplikt skall vara allmän måste denna till sina konsekvenser göras så rättvis som möjligt. Därför måste alla tänkbara åtgärder vidtagas för att undanröja svårigheter i samband härmed.

En allmän förkortning av väntetiden är därför angelägen, men framför allt måste åtgärder vidtagas så att ingen mot gällande lag skall tvingas vänta längre än tre år på att få rycka in till grundutbildning.

Mot. 1988/89
Fö433

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om angelägenheten av kortare väntetider för värnpliktiga som skall genomgå sin grundutbildning.

Stockholm den 25 januari 1989

Torgny Larsson (s)